

Kulturdepartementet

103 33 Stockholm

Nästa steg? Förslag för en stärkt minoritetspolitik, SOU 2017:60

Utredningen om en stärkt minoritetspolitik.

Finska Föreningen i Stockholm, FFS, vill härmed lämna sina synpunkter på rubricerade utredning.

Utredningens har gjort sitt arbete på ett mycket förtjänstfullt sätt och lämnat viktiga förslag till förstärkning av nationella minoriteternas rättigheter. Vi stödjer utredningens flesta förslag och lämnar nedan våra synpunkter.

Förskola på minoritetsspråk m.m.

FFS stödjer utredningens ställningstagande att minoritetspolitiken behöver inriktas mera på överföringen av språk och kultur mellan generationerna. För att nå detta behöver sverigefinnar i alla kommuner få likvärdiga möjligheter för att kunna arbeta mot detta mål. FFS ha medlemmar som bor i kommuner som inte hör till förvaltningsområdet för finska trots att sverigefinnar har önskat detta. Därför anser föreningen att sverigefinska föräldrar ska kunna välja finskspråkig förskola, helt eller en väsentlig del för sina barn i alla kommuner. Detta är speciellt viktigt nu eftersom språkbytet pågår och många kommuner håller på att dra in tjänster för språkpedagoger i förskolan eller har redan gjort detta. Således får många barn inte ens modersmålsträning eller deltar i revitalisering av finska. Därför är det mycket viktigt att regeringen ska inrätta språkcentrum för finska i Stockholmområdet där det bor ett stort antal barn med finsk bakgrund. Till exempel år 2016 bodde i Stockholm 5544 barn i ålder 0-5 år som hade finländsk bakgrund. Av dem var 264 barn inskrivna i den finska verksamheten, dvs på finska förskolor eller avdelningar. Det har varit och är fortfarande kö till dessa. Det finns inte längre speciella modersmållärare för förskolan och man vet inte ens hur många barn överhuvudtaget får någon slags modersmålsstöd i förskolor i Stockholm. Främjande av revitalisering genom språkcentrum behövs och skulle kunna fungera utmärkt för finskan.

FSS anser att utredningens överväganden om hur en väsentlig del ska tolkas är mycket bra och att miniminivå om sex timmar är välkommen och viktigt att nå. För att en väsentlig del ska tolkas på samma sätt i kommuner/kommundelar, behövs det tydliga råd och föreskrifter från regeringen och myndigheter. Utredningen föreslår att regeringen bör snarast ta initiativ till att utforma ett långsiktigt bevarandeprogram för nationella minoritetsspråk. FFS tillstyrker detta och anser att i större städer/kommuner behövs även egna bevarandeprogram/språkprogram som kan tillämpas i hela kommunen.

Då vi har medlemmar som inte har samma minoritetspolitiska rättigheter än de som bor i Stockholm, anser FFS att alla sverigefinnar borde få samma minoritetspolitiska rättigheter i hela landet oavsett i vilken kommun de bor. Tyvärr har utredningen inte lämnat ett sådant förslag. Därför vill föreningen att regeringen påbörjar ett arbete för att skriva in de nationella minoriteternas rättigheter i Sveriges grundlag

Äldreomsorg

FSS har, som vi tidigare uppgett medlemmar som bor i kommuner som inte hör till förvaltningsområdet för finska. Således har dessa personer inte samma rättighet till finskspråkig äldreomsorg som våra andra äldre medlemmar. Detta är orättvist. Därför anser föreningen att alla sverigefinska äldre i hela landet ska kunna få hela eller en väsentlig del av äldreomsorgen på finska. Vi stödjer utredningens andra förslag inom äldreomsorgen och vill betona vikten av tillgången till hälso- och sjukvård på finska för våra äldre medlemmar. Då föreningen finner att hälso- och sjukvård på finska är viktigt även för andra åldersgrupper, till exempel inom psykiatrin, anser föreningen att regeringen ska underteckna punkt 2c i artikel 13, angående vård på nationella minoritetsspråk i Europarådets stadga om landsdels- eller minoritetsspråkmedlemmar.

Samråd

Utredningen gör en utmärkt analys av minoritetsorganisationernas situation och anser att deras förutsättningar behöver stärkas. Vi stödjer denna slutsats.

FSS anser att i Stockholm sker samrådet fortvarande på för låg nivå utan politikernas medverkan och kommunen har inte organiserat samrådet på ett tillfredsställande sätt och arvoderar inte deltagarna i samråden. Dessutom har kommunen dragit in organisationsbidraget samtidigt som den ingick i förvaltningsområdet för finska. Samrådet tar alltför stor del av föreningens resurser. Situationen är ohållbar i dagens läge. Därför behövs det snarast ekonomiskt stöd och andra åtgärder som ska stärka vårt arbete för att utveckla samrådet och det minoritetspolitiska arbetet i staden.

En omfattande del av det minoritetspolitiska arbetet görs av föreningar i kommuner. Utan deras språk- och kulturbevarande och utvecklande arbete skulle inte minoritetspolitikens målsättning kunnat förverkligas i den mån det nu har skett. Samrådet är en viktig del av detta arbete och genom detta når kommuner en stor del av de sverigefinnar som är intresserade av minoritetspolitiken. Föreningar är också en viktig kanal för kommuner att nå och informera sverigefinnar. Mot denna bakgrund finner FSS det märkligt och stötande att utredningen föreslår att det görs ändring i minoritetslagen så att samråda med representanter för minoriteter i lagens 5 paragraf tas bort och byts mot samråda med minoriteterna. FSS tillstyrker inte detta förslag. Vi har ingenting emot att andra än föreningens representanter deltar i samråden. Vårt förslag är att 5 paragrafen ska få följande lydelse, Förvaltningsmyndigheterna ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med representanter för minoriteterna samt andra intresserade. Föreningen vill påminna om att kommunens samråd/dialog med majoritetsbefolkningen när det gäller till exempel pensionärer sker genom deras föreningar.

Finska Föreningen i Stockholm

Seija Sjöstedt / ordförande